

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Magdalena Bochenek: Kierunki rozwoju współczesnej rachunkowości zarządczej	9
Zygmunt Kral: Systematyzacja controllingu	18
Dorota Kuźdowicz, Paweł Kuźdowicz: Podaż informacji a popyt na informacje w controllingu przedsiębiorstwa	31
Dagmara Bogacka-Iskra: Identyfikacja wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań controllingu w małym przedsiębiorstwie sieciowym	41
Andrzej Bytniewski, Kamal Matouk, Anna Chojnacka-Komorowska, Marcin Hernes: Koncepcja wykorzystania technologii kognitywnych w podsystemie controllingu	55
Jolanta Chluska, Ewa Sikora: Uwarunkowania controllingu w partnerstwie publiczno-prywatnym	67
Zdzisław Kes, Malwina Hrehorowicz: Zastosowanie analizy „koszt–wielkość sprzedaży–wynik” w rewizji budżetu sprzedaży produktów farmaceutycznych	75
Krzysztof Konstantyn: Koncepcja wdrożenia budżetowania finansowego dla budżetów <i>pro forma</i> w rachunku odpowiedzialności w przedsiębiorstwach produkujących konstrukcje budowlane	90
Robert Kowalak: Społeczna odpowiedzialność biznesu w zakładzie gospodarowania odpadami	102
Jarosław Kujawski: Symulacja wielokrotnej ceny transferowej	114
Magdalena Jaworzyńska: Elementy modelu biznesowego podmiotu leczniczego na przykładzie Grupy LUX MED	129

Magdalena Szydełko: Relacje w sieci powiązań rad dyrektorów jako przesłanka benchmarkingu sieciowego	139
Piotr Pietrzak: Skuteczność procesu kształcenia na przykładzie państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce.....	148

WSTĘP

Rachunkowość to jeden z fundamentalnych obszarów systemu informacyjnego każdej organizacji. Stanowi ona również podstawową bazę informacyjną dla controllingu. W rachunkowości można wydzielić dwa podsystemy: rachunkowość finansową i rachunkowość zarządczą. Celem niniejszej monografii jest prezentacja wielowarstwowych problemów i dylematów występujących na pograniczu współczesnej rachunkowości zarządczej i controllingu. Tak zdefiniowany cel umożliwi zrozumienie kierunków rozwoju oraz istoty dynamicznych zmian, które zachodzą na styku tych dwóch ważkich zarządczo obszarów.

Controlling w XXI wieku stanowi integralną część systemu zarządzania organizacją, realizując przede wszystkim funkcję planistyczną, kontrolną, koordynacyjną oraz informacyjną. Rachunkowość zarządcza zorientowana na controlling ma za zadanie dostarczać użytkownikom wewnętrznym wieloprzekrojowych informacji, które istotnie wspomagają proces decyzyjny. Informacje te odnoszą się do procesów gospodarczych i efektów działalności na poziomie całej organizacji oraz każdego jej ośrodka odpowiedzialności.

Niniejsza monografia składa się z trzynastu rozdziałów, z których pięć odnosi się bezpośrednio do problematyki systemu controllingu, jeden opisuje kierunki rozwoju rachunkowości zarządczej, natomiast pozostałych siedem prezentuje zróżnicowane dylematy i zagadnienia z pogranicza tych dwóch komplementarnych systemów. Monografię rozpoczyna rozdział M. Bochenek, który – jak wspomniano – przedstawia ewolucję rachunkowości zarządczej oraz kierunki jej rozwoju. Następny rozdział, autorstwa Z. Krala, ukierunkowany jest na systematyzację controllingu, czyli jego celem jest wyszczególnienie i charakterystyka różnych typów i odmian controllingu

oraz sposobów ich stosowania w praktyce zarządzania organizacją. Te dwa rozdziały są dobrym wstępem do prezentacji zróżnicowanych problemów tych systemów stanowiących treść monografii.

Pierwsza część monografii dotyczy *stricte* controllingu. W rozdziale trzecim D. Kuźdowicz i P. Kuźdowicz opisują relację pomiędzy podażą a popytem na informacje w controllingu przedsiębiorstwa. Autorzy dowodzą, że konsekwencją zastosowania nowoczesnych technik informacyjnych w controllingu przedsiębiorstwa jest możliwość adaptacji organizacji do zmian i szans pojawiających się w otoczeniu. W kolejnym rozdziale D. Bogacka-Iskra odnosi się do identyfikacji wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań koncepcji controllingu w małym przedsiębiorstwie sieciowym. Następnie A. Bytniewski, K. Matouk, A. Chojnacka-Komorowska i M. Hernes w swoim rozdziale przeprowadzają analizę wykorzystania technologii kognitywnych w realizacji procesu inteligentnego przetwarzania wiedzy zawartej w podsystemie controllingu. Pierwszą część monografii kończy rozdział autorstwa J. Chluski i E. Sikory, w którym autorki prezentują uwarunkowania controllingu w partnerstwie publiczno-prywatnym.

W drugiej części książki autorzy koncentrują się na wielowarstwowych problemach i dylematach występujących na pograniczu współczesnej rachunkowości zarządczej i controllingu w różnorodnych organizacjach. Rozpoczyna ją rozdział Z. Kesa i M. Hrehorowicz, który dotyczy zastosowania analizy „koszt – wielkość sprzedaży – wynik” w rewizji budżetu sprzedaży produktów farmaceutycznych. Następnie K. Konstantyn prezentuje koncepcję wdrożenia budżetowania finansowego dla budżetów *pro forma* w rachunku odpowiedzialności w przedsiębiorstwach produkujących konstrukcje budowlane. Rozdział R. Kowalaka odnosi się do aktualnej i ważnej problematyki społecznej odpowiedzialności biznesu w zakładzie gospodarowania odpadami. Rozdział J. Kujawskiego dotyczy problematyki symulacji wielokrotnej ceny transferowej, która może zapobiegać zachowaniom dysfunkcyjnym w zarządzaniu i konfliktowi wewnętrznemu w organizacji w sytuacji braku zgodności celów. Kolejny rozdział, autorstwa M. Jaworzyńskiej, koncentruje się na składowych modelu biznesowego podmiotu leczniczego na przykładzie Grupy LUX MED. Rozdział M. Szydełko przedstawia relacje w sieci powiązań rad dyrektorów, które stanowią przesłankę benchmarkingu sieciowego. Monografię kończy rozdział P. Pietrzaka opisujący skuteczność procesu kształcenia na przykładzie państwowych wyższych szkół zawodowych w Polsce.

Na koniec warto podkreślić, że niniejsza praca stanowi istotny punkt w dyskusji o zmianach i kierunkach rozwoju współczesnej rachunkowości zarządczej i controllingu, która toczy się zarówno na płaszczyźnie nauki, jak i praktyki gospodarczej. Prezentacja zróżnicowanych problemów i dylematów umożliwia systematyczne rozwijanie badań i determinowanie kolejnych zmian w tych dwóch kluczowych obszarach zarządzania organizacją.

Marcin Kowalewski